

S-au edificat, la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, un bilanț foarte amplu și un proiect foarte decis. Sîntem acum obișnuți cu acest stil. Sîntem obișnuți să vedem înfăptuindu-se pla-

---

„Să facem totul.!”

---

nuri extrem de îndrăznețe, performanțe unori neverosimile. Știm că această țară se va schimba concret în continuare, în proporții spectaculoase, că în cinci ani haina civilizației ei va fi alta. Că și sufletul ei va dobîndi destule sporuri.

În acest punct, sîntem responsabili și noi. Plămădirea sufletului unei țări — permanență mereu mișcătoare, dialectică — cuprinde un șir lung de componente și factori. Teatrul nu este printre cele din urmă.

Teatrul, dacă e sincer și adevărat, dă seama de ceea ce se petrece în lumea noastră, încearcă s-o călăuzească spre mai bine. Unde e mai-binele? În dezvoltarea omului, firește, a forțelor sale zăgăzuite, a puterii sale de gândire și invenție, a *poesis*-ului său original.

Teatrul încearcă să determine și să asigure această putere originală, rezemată pe condiția socială; să denunțe zăgăzurile ce-o împiedică să crească; să-i indice punctele de sprijin, ajutoarele; uneori, chiar direcția. În forme multiple, variate, teatrul luptă pentru *umanul* din om, în conjuncție, dar cîteodată și în disjuncție cu anumiți factori exteriori. Teatrul reprezintă, și el, o stare de veghe în Cetate. Uneori, o propunere.

Adeseori, secretarul general al partidului, întrevăzînd, cu originalitate, devenirea acestei țări în perspective largi, ne spune și ne în-

deamnă „să facem totul” spre a ne apropia de ținta materială și ideală spre care am pornit.

„Totul”, la un artist, e să înțeleagă bine în ce lume trăiește, către ce se îndreaptă, cum poate ajuta realizarea de sine a omului prin emoție și idee, cum îl poate galvaniza în sensul marelui progres al umanului.

„Totul”, la un artist, înseamnă, în același timp, și talentul său, starea sa de inspirație. În această privință, nu poți ști niciodată ce colțoare de talent au rămas neexplorate. (Noi avem, din fericire, o amplă verificare națională.) Niciodată nu poți ști ce ar mai fi în stare să dea artistul X, dacă neolo, la locul său, i s-ar cere, într-un mod părintesc și comprehensiv, „totul”.

„Totul” înseamnă, la un artist, și muncă. Întregul său har natural, fără muncă de aprofundare, cîntărește prea puțin. Înzestrarea fără cultură (adică fără muncă încorporată în edificarea unui sistem coerent de valori ideale) nu dă decît rezultate efemere.

Să luăm deci acest îndemn, dat și astăzi, ca de atîtea ori, de omul prin excelență înzestrat și muncitor care este tovarășul Nicolae Ceaușescu — reinvestit în funcția sa de voința unanimă a poporului, trecută Congresului — și să *facem totul* ca teatrul nostru românesc să întrecă, în calitate, dacă se poate, toate teatrele lumii; să devină, altfel spus, încă mai competitiv, în toate întrecerile internaționale.

Să *facem*, de asemenea, *totul* ca, prin el, sufletul acestei țări să-și sublinieze și mai mult, sub o conducere luminată, însceriera pe marele traseu al progresului uman.

Paul Everac

Poate că niciodată, ca la Congresul al XII-lea al partidului nostru, arta nu s-a simțit mai direct vizată, în ceea ce privește menirea și influența ei, prin excelență formative și educative. Unanim, oamenii de artă s-au angajat într-un dialog

---

Cupîntul artei să răsune puternic

---

cu propria lor conștiință și și-au confruntat creația cu telurile de perspectivă. E semnul adevizării creatorilor din domeniul artei, de-

votați ideologiei și politicii partidului, la chemările revoluționare prin care partidul mobilizează avînturile și aspirațiile constructive ale poporului. Și, mai cu seamă, este semnul celei mai fierbinți cinstiri aduse cititorului înnoirilor de care ne bucurăm, izvorului de înțelepciune și dinamizare, de priveghere și îndrumare a vieții poporului și țării — partidului și marelui său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Mai mult, căcînd, cuvîntul artei noastre e chemat să răsune puternic și plin de rodnicie, cităbigurile ei în expresivitate să fie fructificate într-o legătură mai profundă cu realitatea dinamică, cu eforturile constructive ale poporului, nostrămutat încrezător în ziua de mîne.

Teatrul Național din Timișoara răspunde acestei chemări a partidului, prin hotărîrea ca întreg programul său artistic să răsfin-

dească unei arte umane, reprezentativă pentru o viziune avansată, revoluționară asupra lumii, asupra mecanismelor dezvoltării social-politice, inspirată din lupta partidului pentru o nouă etică și o nouă calitate a conștiinței.

Preocupați să reflectăm problemele politice ale epocii noastre, dorim să insuflăm tuturor actelor noastre artistice acea sinceritate omenească, fără de care teatrul nu poate

Lucia Zamfir

În Raportul, de o excepțională însemnatate, prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XII-lea, printre primele idei, apare aceea de *noastră calitate*. Studiind Raportul, reiese că întregia activitate de construcție a țării trebuie ridicată pe o treaptă nouă, superioară.

În artă, calitate înseamnă valoare; noua calitate înseamnă valoare superioară. Criteriul de valoare în actul artistic nu poate fi decât eficiența: forța modelatoare a conștiinței. Valoarea superioară este, deci, eficiență

Noua calitate

---

sporită. Pentru oamenii de teatru, este o dezință mobilizatoare, care îndeamnă la o auto-examinare lucidă: cum să devenim producători de valori superioare?

Prin mobilizarea energiilor creatoare, prin trăirea intensă a prezentului, astfel încât arta noastră să fie o fclie vie a spiritului revoluționar, iar slujitorii Thaliei să acționeze ca susținători ai elanului constructiv al popoului.

Cum arta de valoare presupune angajare față de istoria cotidiană, față de semenii tăi, o gândire responsabilă, așa, actorul care-și îndeplinește menirea nu poate fi decât artist-cetățean. Acest actor nu se poate desovăra nă o elăpă de grija pentru destinul omului. Apariția sa pe scenă nu este o deconectare, pentru el, activitatea creatoare înseamnă o retrăire intensă a problemelor fundamentale ale existenței cotidiene. Artă sa poetică îi cere să popularizeze de pe scenă exemplul măreț al eroului cotidian, constructorul vieții noi, întruclhipare a umanismului revoluționar, a eticii și echității socialiste în conviețuirea socială.

Simțindu-se profund angajat în efortul de construire a socialismului, un asemenea actor militează pentru cimentarea frăției dintre toți locuitorii acestor meleaguri, nutrește sentimentul de dragoste față de pământul natal.

Pe de altă parte, artă actorului poate stimula creația dramaturgilor, în ce privește reprezentarea omului nou, în complexitatea sa.

există. Pentru că sfera teatrului este sfera umanului. Devenirea omului este cu mult mai dramatică și cel puțin tot atât de spectaculoasă ca eferescența ce domnește într-un gigant industrial în funcțiune. Traducând în fapte aceste deziderate, eficiența educativă a artei teatrale va fi, indiscutabil, sporită.

În acest sens, ne simțim datorii să realizăm o colaborare mai fructuoasă cu autorii dramatici, în vederea creării unor opere cu tematică actuală, la un înalt nivel artistic. Capitolul dramaturgiei *originale contemporane* nu lipsește din repertoriul teatrelor, s-au montat nu puține piese importante, dar unele lucrări din această categorie păcătuiesc prin verbalism, prin soluții schematice, nu au suficientă forță de convingere. Este necesar mai mult curaj civic în abordarea problemelor de fond ale istoriei contemporane. Aceasta este o problemă fundamentală: nu se poate concepe un teatru care nu înregistrează „bătăia de inimă” a celor cărora li se adresează. Nu cumose mod mai cinstit de a da glas dragostei de patrie a eroului zilei de azi, fidelității sale față de pământul natal, față de graul vorbit pe acest pământ.

Astfel vom reuși ca exemplul mobilizator întruclhipat pe scenă să se înrădăcească în spectatori, ca în momentele decisive ale vieții lor să acționeze sub această influență înmobilatoare. Numai așa vom contribui din pliu la traducerea în viață a documentelor de partid, artă noastră devenind un factor eficient — prin mijloacele sale specifice — în soluționarea sarcinilor concrete ale vieții sociale și economice.

Îndeplinirea acestui program lărgeste considerabil aria de activitate a teatrului; ea nu se limitează la susținerea unor reprezentații, ci înseamnă înfăptuirea unui amplu program de culturalizare a maselor, prin diversificarea formelor de spectacol, sprijinirea mișcării de amatori, forme complexe de organizare a relațiilor cu publicul.

Toate acestea impun revizuirea opticii față de actul artistic. Munca noastră trebuie să fie caracterizată de neliniște creatoare; va trebui să înălțurăm, din procesul de creație, înertăia, conformismul, precum și birocrațismul, din administrarea activității artistice. Definitorii pentru artistul-cetățean este spiritul înnoitor; să găsim, deci, modalitățile cele mai adecvate exprimării sentimentelor autentice ale spectatorilor. Nimic mai străin de noi decât complacerea în mediocritate. Congresul ne îndeamnă să ridicăm și activitatea noastră la o *calitate nouă*.

Bisztrai Măria